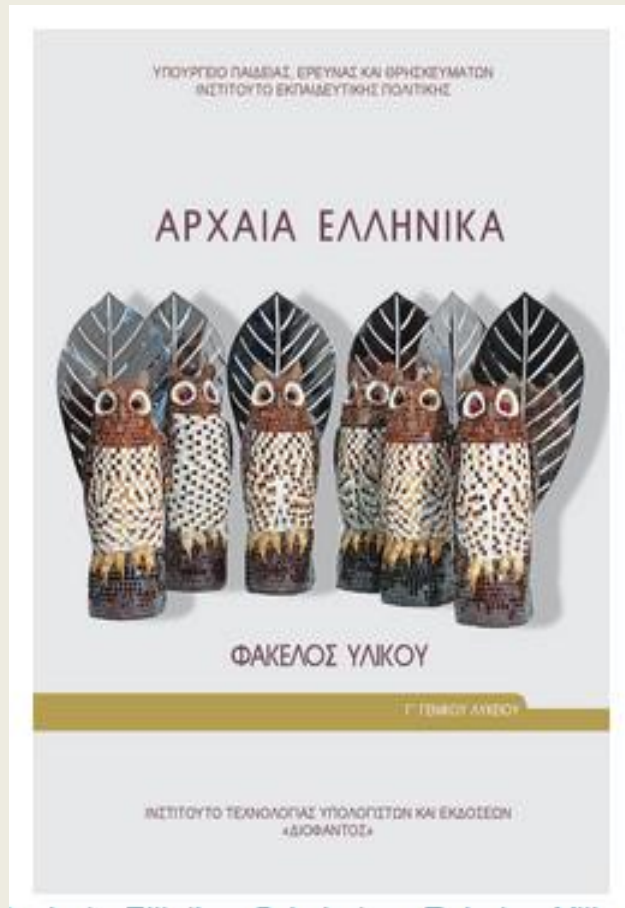

«Αρχαία Ελληνικά» Γ΄ ημερήσιου και Γ΄ και Δ΄ εσπερινού ΓΕΛ

**Μ. Κασκαντάμη,
Χρ. Κουμπάρου**
Συντονίστριες Εκπαιδευτικού
Έργου
6^ο ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Αττικής

ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Από πού διδάσκουμε;
Από τα «παλιά» βιβλία;
Από το καινούριο υλικό;

Μπορώ να διδάξω
«Άγνωστα» κείμενα
επιλογής μου;

Τι θα μάθουν τα παιδιά
από τις εισαγωγές;

Θα υπάρξει
φάκελος/βιβλίο για τον
εκπαιδευτικό;

Οι μαθητές μας πώς θα τα καταφέρουν με
τις δύσκολες ερωτήσεις του φακέλου;

Δεν διδάσκουμε Γραμματική;
Ο φάκελος δεν έχει ασκήσεις (;)

Πώς θα γίνει η εξέταση στις Πανελλαδικές;

Ο διδακτικός χρόνος θα μας
επαρκέσει;

Σε πόσες ημέρες μπορούν να κατανεμηθούν
οι 7 διδακτικές ώρες;
Πόσες ώρες για το Γνωστό/πόσες για το Άγνωστο;

Μπορεί να «σπάσει» η διδασκαλία;
Άλλος να διδάσκει το «Γνωστό» και άλλος το «Άγνωστο»;

ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Το επίσημο υλικό:

Υ.Α. 124893/Δ2 /2-8-2019:

Τροποποίηση εξεταστέας ύλης για το έτος 2020 για τα Α.Ε. ...που εξετάζονται πανελλαδικά για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση αποφοίτων Γ΄ τάξης Ημερησίου Γενικού Λυκείου, Γ΄ τάξης Εσπερινού Γενικού Λυκείου και Δ΄ τάξης Εσπερινού Γενικού Λυκείου.

Υ.Α. 107268/Δ2/3-7-2019 (ΦΕΚ β΄ 2881, 5/7/2019):

Τρόπος εξέτασης του μαθήματος «Αρχαία Ελληνική Γλώσσα» της Γ΄ τάξης Ημερησίου Γενικού Λυκείου, της Γ΄ και Δ΄ τάξης Εσπερινού Γενικού Λυκείου.

Οδηγίες διδασκαλίας 2019-2020: 143300/Δ2/16-909-2019 έγγραφο Υ.ΠΑΙ.Θ.

[Η Μεθοδολογία του μαθήματος παραμένει εν πολλοίς ίδια με όσα ορίζονται στο «Πρόγραμμα Σπουδών για τα μαθήματα Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία, Νέα Ελληνική Γλώσσα και Νέα Ελληνική Λογοτεχνία της Α΄ τάξης Γενικού Λυκείου» (ΦΕΚ τ. Β΄ 1562/27-06-2011)].

Σχολικά βιβλία αναφοράς

- ✓ «Αρχαία Ελληνικά, Φάκελος Υλικού» Γ΄ τάξης ΓΕΛ, των Β. Μπετσάκου κ.ά., *ΙΤΥΕ*
- ✓ «Αρχαία Ελληνικά, Φιλοσοφικός Λόγος», Γ΄ τάξης ΓΕΛ, των Μ. Κοπιδάκη κ.ά., *ΙΤΥΕ*
- ✓ «Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής» ΓΕΛ, του Α.Β. Μουμτζάκη, *ΙΤΥΕ*
- ✓ «Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής» του Μ. Οικονόμου, *ΙΤΥΕ*
- ✓ «Εγχειρίδιο Γλωσσικής Διδασκαλίας», *ΟΕΔΒ*

Θεματικές ενότητες φακέλου υλικού

1. Η αντίληψη για τη φιλοσοφία και η συμβολή της στη διαμόρφωση του ανθρώπου.
2. Η δημιουργία της ανθρώπινης κοινωνίας και η πολιτική αρετή.
3. Η παιδεία και η αναζήτηση της αλήθειας - η ανθρώπινη φύση και το χρέος του φιλοσόφου. (9^η διδ. ενότ.= ΝΕΑ)
4. Ο άνθρωπος ανάμεσα στους ανθρώπους- η ηθική αρετή.
5. Ο άνθρωπος μέσα στην πόλη - η πολιτική αρετή. (18^η διδ. ενότ.= ΝΕΑ)
6. Ο άνθρωπος πολίτης του κόσμου - η νέα οικουμένη και η επιμέλεια του εαυτού.

Χαρακτηριστικά του περιεχομένου

- A. Ορισμένοι από τους ανθολογούμενους αρχαίους συγγραφείς διδάσκονται για πρώτη φορά (π.χ.: ο Επίκουρος, ο Επίκτητος, ο Μάρκος Αυρήλιος).
- B. Επιχειρείται άνοιγμα στην ελληνιστική εποχή και την ελληνορωμαϊκή αρχαιότητα.

Η δομή του φακέλου/βιβλίου

Οι 6 θεματικές ενότητες διαιρούνται σε 22 διδακτικές ενότητες (11 νέες, 11 γνωστές μας από τον «Φ.Λ.»).

Κάθε μία τους είναι τρίπτυχη με ενιαίο, συνεκτικό, πολυπρισματικό γνωστικό πυρήνα.

Περιέχει:

- A. Κείμενο αναφοράς (1)
- B. Παράλληλα κείμενα (1-3)
- Γ. Κείμενα αυτενέργειας (Αδίδακτο) (1-2)

ΠΙΘΑΝΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΩΡΩΝ

- 2 ώρες για Κείμενο Αναφοράς
- 1 ώρα για Κείμενο Παράλληλο
- 2-3 ώρες για Κείμενο Αυτενέργειας
- 1 ώρα για Αναστοχασμό →
7 ώρες: Ένας ο διδάσκων.
ΔΕΙΚΤΗΣ = ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ

Κάθε διδακτική ενότητα αναπτύσσεται σε 6 ώρες περίπου.
(132 ώρες σύνολο, 22 εβδομάδες, 5 μήνες)
[τέλη Μαρτίου;]

Τα κείμενα αναφοράς

Διερευνώνται:

1. Οι βασικές συνιστώσες του θέματος, ώστε οι μαθητές/-τριες να προσλάβουν την ουσιαστική πρόταση του Α.Ε. πολιτισμού και να την προβάλουν στο σήμερα.
2. Οι καθοριστικές γλωσσικές επιλογές για την κατανόηση του νοήματος.

Τα παράλληλα κείμενα

Προβάλλουν τη συνέχεια της φιλοσοφικής σκέψης από την αρχαία ελληνική περίοδο στη μεσαιωνική και νεότερη και τον διάλογο της φιλοσοφίας με άλλες μορφές τέχνης.

- Είναι ενδεικτικά.
- Αξιοποιούνται για εξάσκηση στη διακειμενική προσέγγιση.
- Μπορούν να αξιοποιηθούν και άλλα κείμενα από την αρχαία και νεότερη γραμματεία, ελληνική και ξένη, που εκτιμάται ότι διευκολύνουν τη συγκριτική προσέγγιση των θεμάτων.
- Δεν αποτελούν εξεταστέα ύλη. Στις γραπτές εξετάσεις τίθενται **μη διδαγμένα** παράλληλα κείμενα.

Τα κείμενα αυτενέργειας

Δομολειτουργική η προσέγγιση του πρωτότυπου κειμένου:

- κειμενοκεντρική προσέγγιση και
- «αναγνωριστικός» γραμματισμός.

Οι λεξιλογικές και γραμματικο-συντακτικές επιλογές **υπηρετούν** λειτουργίες που σχετίζονται με τα πρόσωπα, τις πράξεις και τις περιστάσεις στις οποίες αναφέρονται.

- Αξιοποιούνται για να ασκηθούν οι μαθητές/-τριες στην προσέγγιση της μορφοσυντακτικής και σημασιολογικής διάστασης των Α.Ε. κειμένων.
- Ο φιλόλογος μπορεί να αξιοποιήσει και άλλα κείμενα, με βάση τις ανάγκες των μαθητών/-τριών, αρκεί να «**συνομιλούν**» με τα υπόλοιπα κείμενα της διδακτικής ενότητας.
- **Αμβλύνεται** η διάκριση «γνωστού – άγνωστου» κειμένου.

Ενημέρωση Ι.Ε.Π. (Ιούλιος 2019):

«Τα φιλολογικά μαθήματα στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα επιμένουν να αφιερώνουν, δυσανάλογα, διδακτικό χρόνο στο επίπεδο του αναγνωριστικού γραμματισμού, αναγνώριση λεξικογραμματικών φαινομένων, μετατροπές συντακτικών δομών, ερωτήσεις κατανόησης σε προεπιλεγμένο κειμενικό υλικό και ερωτήσεις με προεπιλεγμένες απαντήσεις (Hasan:2006)».

«Στο βαθμό που ζητούμε οι μαθητές να κατακτήσουν διαμορφωμένα αφηγήματα με πλήθος ιστορικών, κοινωνικών και φιλολογικών πληροφοριών, σωρεύονται γραμματολογικές πληροφορίες, κειμενικά είδη, γλωσσική ποικιλία ως απαραίτητες γνώσεις, οι οποίες όμως **απομακρύνουν την ανάγνωση από το ίδιο το κείμενο και μετατρέπουν το μάθημα σε Αφήγηση περί του κειμένου**».

Αξιολόγηση κατά τα τετράμηνα

Συνεκτιμώνται:

- Συμμετοχή στη διδακτική μαθησιακή διαδικασία.
- Επιμέλεια και ενδιαφέρον.
- Επίδοση στις γραπτές δοκιμασίες: Ολιγόλεπτες γραπτές δοκιμασίες 5-15 λεπτών / Ωριαία γραπτή δοκιμασία σε περιορισμένης έκτασης ενότητα, ύστερα από προειδοποίηση των μαθητών στο τελευταίο μάθημα της ενότητας.
- Εργασίες στο σπίτι ή στο σχολείο.
- Δημιουργικές εργασίες (προαιρετικές).
- Φάκελο επιδόσεων και δραστηριοτήτων.

Τρόπος εξέτασης στις Απολυτήριες και Πανελλαδικές Εξετάσεις I. Διδαγμένο Κείμενο

Δίνεται απόσπασμα 12-20 στίχων με νοηματική συνοχή.

- Ερώτηση κατανόησης (10 μονάδες).
- Δύο ερωτήσεις ερμηνευτικές (10+10 μονάδες).
- Ερώτηση γραμματολογική (10 μονάδες).
- Ερώτηση λεξιλογική – σημασιολογική (10 μονάδες).
- Ερώτηση ερμηνευτική του παράλληλου κειμένου (10 μονάδες).

1^η ερώτηση (Διδαγμένο κείμενο)

Ερώτηση κατανόησης.

- Ζητείται να αποκωδικοποιηθούν σημεία του κειμένου και να εντοπιστούν βασικές πληροφορίες.
- Μπορεί να διαιρείται σε δύο υποερωτήματα: με τη μορφή ερωτήσεων κλειστού τύπου (σωστού-λάθους, πολλαπλών επιλογών, αντιστοίχισης, συμπλήρωσης κενών κ.λπ.) ή ανοιχτού τύπου.

Βαθμολογείται με 10 μονάδες.

2^η και 3^η ερώτηση (Διδαγμένο κείμενο)

Ερμηνευτικές ερωτήσεις. Αναφέρονται σε

- ιδέες/αξίες/προβλήματα,
- στάσεις/ήθος/χαρακτήρα προσώπων,
- στο ιστορικό/κοινωνικό/πολιτιστικό πλαίσιο της εποχής του έργου,
- στη δομή/σύνθεση του κειμένου,
- σε υφολογικά/αισθητικά θέματα.

Βαθμολογούνται με 10 μονάδες η καθεμία.

4^η ερώτηση (Διδαγμένο κείμενο)

Ερώτηση κλειστού τύπου που αναφέρεται

- στο γραμματειακό είδος στο οποίο ανήκει το κείμενο,
- στον συγγραφέα ή
- στο έργο του.

Βαθμολογείται με 10 μονάδες.

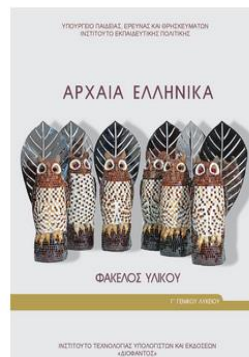

5^η ερώτηση (Διδαγμένο κείμενο)

Ερώτηση λεξιλογική-σημασιολογική.

- Σύνδεση λέξεων αρχαίας και νέας ελληνικής,
- Διατήρηση ή αλλαγή της σημασίας τους,
- Οικογένειες ομόρριζων λέξεων, απλών ή σύνθετων,
- Συνώνυμα,
- Αντώνυμα.

Βαθμολογείται με 10 μονάδες.

6^η ερώτηση (Διδαγμένο κείμενο)

Ερώτηση ερμηνευτική στο παράλληλο κείμενο:
σύγκριση παράλληλου κειμένου με το κείμενο αναφοράς.

Δίδεται παράλληλο κείμενο **αδίδακτο** στη νέα ελληνική, από την αρχαία ή νεότερη γραμματεία, ελληνική και **παγκόσμια**.

Βαθμολογείται με 10 μονάδες.

II. Αδίδακτο Κείμενο (α)

Δίνεται αδίδακτο πεζό κείμενο αττικής διαλέκτου 12-20 στίχων στερεότυπης έκδοσης με νοηματική συνοχή.

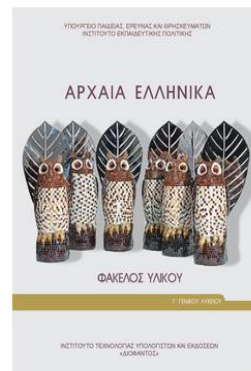
Προτάσσεται σύντομο εισαγωγικό σημείωμα με εξωκειμενικές πληροφορίες, απαραίτητες για την κατανόηση του κειμένου.

- Μετάφραση 4-6 στίχους (10 μονάδες).
- Ερώτηση κατανόησης (10 μονάδες).

Αδίδακτο Κείμενο (β)

- Ερώτηση γραμματικής: μπορεί να αναλύεται σε δύο υποερωτήματα (10 μονάδες).
- Ερώτηση συντακτικού: μπορεί να επιμερίζεται σε δύο υποερωτήματα.
 - αναγνώριση λέξεων/φράσεων/προτάσεων/άλλων δομικών στοιχείων του κειμένου,
 - μετασχηματισμός μέρους του κειμένου ως προς τη δομολειτουργική του διάσταση (10 μονάδες).

Διδαγμένο κείμενο

- Ερώτηση κατανόησης (10 μονάδες)
- Δύο ερωτήσεις ερμηνευτικές (10+10 μονάδες)
- Ερώτηση γραμματολογική (10 μονάδες)
- Ερώτηση λεξιλογική-σημασιολογική (10 μονάδες)
- Ερώτηση ερμηνευτική του παράλληλου κειμένου (10 μονάδες)

60 μονάδες

Αδίδακτο κείμενο

- Μετάφραση (10 μονάδες)
- Ερώτηση κατανόησης (10 μονάδες)
- Ερώτηση γραμματικής (10 μονάδες)
- Ερώτηση συντακτικού (10 μονάδες)

40 μονάδες